

Kitab Daniel - Nomer Sangang Puluh Pitu

Panggunaan Tikel Saka Élia: Mbukak Dinamika Profètis Ing Panyandhungan Babil Modhèren

Jeff Pippenger

2024-02-29

Panganggoné Élia kaping telu nggambaraké unsur-unsur lahiriah saka Élia ing dina-dina pungkasan. Élia nggambaraké sawijining wong, nanging uga sawijining gerakan umat. Gerakan umat kang manunggal karo utusan Élia dijupuk metu saka kaanan lan pengalaman kang dilambangaké déning Laodikia.

Élia sowan marang sakèhé wong akèh, lan ngandika, “Nganti kapan kowé bakal pincang ana ing antarane rong panemu? Manawa Sang Yehuwah iku Allah, manutaa Panjenengane; nanging manawa Baal, manutaa dhèwèké.” Nanging wong akèh mau ora mangsuli tembung siji waé. Banjur Élia ngandika marang wong akèh, “Aku, ya aku dhéwé waé, isih kari dadi nabi Sang Yehuwah; nanging para nabi Baal ana patang atus sèket wong.” 1 Para Raja 18:21, 22.

Apa manawa ana ing gerakan malaékat kapisan utawa kaping telu, wong-wong sing gabung karo utusan ing jaman iku padha dijupuk metu saka sajarah sing dilambangaké déning gréja Sardis utawa gréja Laodikia. Saben gréja iku dilambangaké déning pitakoné Élia, bab suwéné pira bangsa iku bakal ngglangtung ing antarané rong panemu. Rong panemu sing ndadèkaké wong-wong iku ngglangtung ing antarané, dilambangaké déning “padudon” ing kitab Habakuk. “Padudon” ing Habakuk pasal loro iku minangka padudon antarané metodologi sing bener utawa sing kliru. Wong-wong sing urip nalika tekan wekdal padudon iku, apa ing sajarah Millerit utawa wong-wong ing sajarah dina-dina pungkasan, padha ora mesthi manawa kudu mudhun saka pager utawa ora, lan manawa ya, padha uga ora mesthi sisih endi saka pager iku sing kudu dituju. Mulané, padha ora mangsuli tembung siji waé.

Gusti netepaké sawijining ujian ing sajarah malaékat kapisan lan sajarah malaékat katelu, kang bakal nduduhaké manawa salah siji sisih ing pasulayan iku, kang diwakili déning metodologi teologi Protestantisme murtad, utawa metodologi aturan-aturan tafsiran ramalané Miller, kalebu aturan-aturan kang dianut déning Future for America, iku satemené pesen udan pungkasan. Ujian ing Gunung Karmel kang bakal wiwit nalika hukum Minggu ing Amerika Serikat enggal teka, nuntut supaya Allah ngenali sapa utusan wakil Panjenengané, kaya Panjenengané nindakaké marang Élia lan ing sajarah kaum Millerit taun 1844. Kaya déné marang Élia, lan wong-wong kang mirsani nanging ora gelem njupuk pendirian, metodologi iku wis lan bakal dikukuhaké déning kasampurnaning ramalan-ramalan umum.

“Ramalan-ramalan Daniel lan Yohanes kudu dimangertèni. Ramalan-ramalan iku padha nerangaké siji lan sijiné. Ramalan-ramalan iku maringaké marang donya kayektèn-kayektèn kang saben wong kudu mangertèni. Ramalan-ramalan iki kudu dadi

paseksi ana ing donya. Lumantar kawujudané ing dina-dina wekasan iki, ramalan-ramalan iku bakal nerangaké awaké dhéwé.” Kress Collection, 105.

Nalika geni tumurun lan ngentekake kurbané Élia, Gusti Allah ngukuhaké marang wong-wong sing meneng wae nyawang manawa Élia iku wakilé Panjenengané, nanging ing wektu kuwi wis kasep tumrap Ahab, Izébel, lan para nabi palsuné. Iki uga wis kelakon sadurungé tanggal 22 Oktober 1844 ing sajarah Millerit, lan bakal kelakon manèh sadurungé hukum Minggu sing bakal enggal rawuh, kang dadi pralambang déning tanggal 22 Oktober 1844. Kanthi susahing ati, wong-wong sing ngentèni nganti dumadining prastawa iku kanggo mutusaké, sejatiné kanthi gawané dhewe wis mutusaké milih ing sisih sing salah sajroning prakara iku. Pamilihan utusan Élia kudu ndhisiki adhepané karo Ahab, Izébel, lan para nabi palsuné. Sawisé pangukuhan mau kalakon lumantar geni sing ngentekake kurbané Élia, Élia banjur nyembeleh para nabi palsu mau.

Nabi palsu iku karajan kaping enem ing nubuatan Kitab Suci, lan karajan iku mungkasi pamaréntahané minangka karajan kaping enem nalika angger-angger Minggu sing bakal enggal teka, yaiku ing papan Élia matèni para nabi palsu. Sawisé iku, wiwit ana pencurahan udan kanthi kasampurnané. Ing sajarah Millerit, utusan lan pesené diidhèntifikasi kanthi kontras karo wong-wong sing sajroning konteks mau wiwit netepi perané minangka Protestanisme murtad (kang dadi nabi palsu ing paseksènÉ Élia), lan minangka salah siji saka telung kakuwasan sing nuntun jagad marang Armagedon. Gusti Allah netepaké yèn sawisé 22 Oktober 1844, gerakan nubuatan sejati sing énggal diidhèntifikasi iku bakal ngrampungaké pakaryan Panjenengané ing bumi, nanging gerakan mau owah dadi Laodikia lan ora suwé sawisé iku mandheg dadi sawijining “gerakan”, amarga wis dadi Gréja sing ditampa kanthi sah.

Kanthi ngélingi unsur-unsur saka Élia kang kapisan iki, sapunika kita badhé ngrembag ciri-ciri profetik Élia kang kapindho kanthi ancas ngenali lan netepaké sinten Élia kang katelu ing jaman pungkasan. Gusti Yésus netepaké Yohanes Pembaptis minangka wong kang nggenepi wangsit pungkasan ing Prajanjian Lawas.

Lah, Ingsun bakal ngutus nabi Élia marang kowé sadurungé tekané dina Pangeran kang agung lan nggegirisi: lan dhèwèké bakal mbalèkaké atiné para bapa marang para anak, lan atiné para anak marang para bapakné, supaya Ingsun aja teka lan nggebag bumi kalawan ipat-ipat. Maleakhi 4:5, 6.

Sanadyan Gusti Yésus ngenali Yohanes minangka Élia sing bakal rawuh, Yohanes ora netepi kanthi jangkep kabèh unsur saka wewaton ngenani Élia sing bakal rawuh, amarga Élia sing katelu lan pungkasan rawuh sadurunge dina gedhé lan nggegirisi saka Pangéran, yaiku mangsa Pitu Pageblug Pungkasan, kang dipungkasi déning Rawuhipun Kristus kaping pindho. Nanging mangkono, Yohanes iku Élia sing kapindho, lan paseksiné sing kasawijèkaké karo Élia sing kapisan mènèhi tandha lan netepaké Élia sing katelu lan pungkasan.

Kados déné Élia ngadhepi pralambang telung warna saka Babil modern, yaiku naga, kéwan galak, lan nabi palsu, mangkono uga Yokanan ngadhepi sawijining panguwasa Romawi (Hérodès), sawijining wong wadon najis (Hérodias), lan anaké wadon (Salomé). Gunung Karmèl minangka pralambang tumrap 22 Oktober 1844, kang sabanjuré nggambaraké hukum Minggu ing Amérika Sarékat. Nalika krisis hukum Minggu dumadi, pasamuwan telu mau kaiket dadi siji.

“Kanthi dekret sing ngetrapake pangadeging Kepausan kanthi nglanggar angger-anggering Allah, bangsa kita bakal nyuwèk sesambungane kanthi sakabèhé saka kabeneran. Nalika Protestanisme bakal ngulèkaké tangane nyabrang jurang kanggo nyekel tangané kakuwasan Romawi, nalika iku bakal nggayuh ngliwati telenging jurang kanggo jabat tangan karo Spiritisme, nalika, ing sangisoré pangaribawa saka sesambungan telu iki, nagara kita bakal nampik saben asas saka Konstitusié minangka pamaréntahan Protestan lan republik, lan bakal nyawisaké dalan tumrap panyebarane kasalahan lan pepalang-pepalangé kapausan, mula kita bisa sumurup manawa wekdalé wis teka tumrap pakaryan Iblis sing nggumunaké, lan manawa pungkasan wis cedhak.” Testimonies, jilid 5, 451.

Ing carita bab Herod, kita manggihaken bilih piyambakipun, minangka wakil saking Roma kaping, ugi minangka wakil saking “sepuluh raja” Roma kaping, lan mila nglambangaken sepuluh raja wonten ing Wahyu pitulas ingkang maringaken karajanipun dhateng sundel punika sajroning sajam. Herod dipratandhani déning Ahab. Kekalihipun sami wonten ing bebrayan ingkang boten sah. Ahab, ingkang kalebet Israel, dipunlarang nggarwa wanita ingkang sanes wanita Israel, lan Herod sampun ngasta garwanipun sedherekipun piyambak kanggé dipungarwa. Laku jina saking sundel Tirus lan Babilon kaliyan para raja ing bumi dipungambaraken déning sesambetan Ahab lan Herod ingkang boten sah kaliyan Izebel lan Herodias.

Papatemon ing Gunung Karmel karo Ahab dipralambangaké minangka sawijining pahargyan ulang taun kanggo Hérodès. Ing wektu angger-angger Minggu, Amérikah Sarékat mandheg dadi karajan kaping nem ing pamedhar wangsit Kitab Suci, lan sapuluh raja dadi karajan kaping pitu. Ing ulang tauné minangka karajan kaping pitu, Hérodès ing sawijining pésta mendem sarujuk mènèhi nganti saparo saka karajané marang Salomé, putriné Hérodias. Sapuluh raja sarujuk masrahaké karajané marang kéwan galak, lan padha nindakaké mangkono amarga wis katriwakaké déning nabi palsu (Amérikah Sarékat) lan kanthi rohani “mabuk”.

Ing Gunung Karmel para nabi palsu njoged sedina muput minangka upaya kanggo ngapusi, lan ing pestan ulang taun Herodes, Salome, putriné Herodias, nindakaké sawijining jogèd kanggo ngapusi raja sing lagi mendem. Kanthi mengkono putriné Herodias ngukuhaké panguwasané Ahab kanggo matèni Yohanes Pembaptis. Ing wekdal hukum Minggu ing Amérika Sarékat, Amérika Sarékat bakal ngapusi sakabèhing jagad supaya nampani sawijining gambar kéwan galak saindenging donya kang dumadi saka sawijining karajan sing saparo kakuwasan gréja lan saparo kakuwasan nagara. Pangapusan marang jagad déning

Amérika Sarékat, kang dadi nabi palsu saka pasrawungan telu dadi siji, wis dipralambangaké déning jogèdé para nabi Izebel lan putriné Izebel (Salome), awit Izebel iku Katulik, lan Protestantisme murtad iku para putriné (kados Salome).

Panganiaya wiwit nalika angger-angger Minggu sing bakal enggal teka ditetepake, kang nyakup paukuman pati, kaya kang dilambangaké déning sirahé Élia kapindho sing dipisahaké lan dilebokaké ing kranjang kanggo kapapaan, kang dilambangaké déning Herodias. Ing wektu kuwi tatu matèni saka kapapaan wis waras kanthi sampurna, dheweke wis ora dilalèkaké manèh, lan udan pungkasan dicurihaké tanpa ukuran, nalika panji-panji saka saratus patang puluh papat ewu diangkat. Ing wektu kuwi Islam saka Bilai katelu nempuh, lan paukuman kang maju terus marang sundel gedhé sing lenggah ing sadhuwuring akèh banyu wiwit kelakon. Paukumané dilipatgandhaké.

Lan aku krungu swara liyane saka swarga, ngandika, Metua saka ing dheweke, he para umat-Ku, supaya kowe aja melu nandhang bagéan ing dosa-dosane, lan supaya kowe aja nampa wewelak-wewelake. Awit dosa-dosane wus tekan ing swarga, lan Gusti Allah wus ngélingi sakehing kaluputane. Wangsulana marang dheweke kaya dene dheweke wus males marang kowe, lan tikelna kaping pindho marang dheweke miturut pakaryane: ana ing tuwung kang wus diisine, isenana kanggo dheweke kaping pindho. Wahyu 18:4–6.

Pangadilané kaping pindho, awit dhèwèké durung diadili amarga patènan-patènan sing wis ditindakake sajroning Jaman Peteng wiwit taun 538 nganti 1798. Ing segel kaping lima, wong-wong sing wis dipatèni déning kepausan digambaraké kanthi simbolis ana ing sangisoré misbyah, padha nyuwun kapan Gusti Allah bakal ngadili sundhalé Roma; lan marang wong-wong mau dipangandikakaké supaya padha ngaso ana ing kuburané nganti klompok martir kapindho, sing bakal dipatèni kaya wong-wong mau wis dipatèni, wis kacukupan. Nalika pangadilané tumeka, iku dadi kaping pindho, awit dhèwèké bakal wis kaping pindho matèni umat setyané Gusti Allah.

Lan nalika Panjenengané wus mbukak meterai kang kaping lima, aku weruh ana ing sangisoring mesbèh nyawa-nyawané wong-wong kang dipatèni marga saka pangandikaning Allah lan marga saka paseksèn kang padha dicekel: Lan padha sesambat kalawan swara sora, pangucapé, Nganti kapan, dhuh Pangéran, kang suci lan satuhu, Paduka durung ngadili lan males getih kawula marang wong-wong kang manggon ana ing bumi? Lan saben wong saka antarané padha kaparingan jubah putih; sarta marang wong-wong mau kapangandikakaké, supaya padha leren dhisik sawatara mangsa manèh, nganti kanca-kancané padha ngawula lan sadulur-saduluré, kang uga bakal dipatèni kaya déné wong-wong mau, kapenuhan cacahé. Wahyu 6:9–11.

Mbakyu White nempataken pérangan bab para martir ing segel kaping gangsal punika wonten ing wekdal hukum Minggu, nalika pepanthan Allah sanèsipun katimbangan medal saking Babil, inggih punika pésta ambal warsanipun Hérodès, nalika para raja sedasa sami sarujuk nyukakaken karajan kaping pitu kagunganipun dhateng karajan kaping wolu ingkang asalipun saking pitu.

“Nalika segel kaping lima kabukak, Yohanes Sang Panerang ing sajroning wahyu nyumurupi ing sangisoring misbyah golongan wong-wong sing dipatèni amarga Sabdaning Allah lan paseksené Gusti Yesus Kristus. Sawisé iku banjur rawuh pemandhangan-pemandhangan sing katélakaké ana ing Wahyu pasal wolulas, nalika wong-wong sing setya lan bener katimbangan metu saka Babil. [Wahyu 18:1–5, dipunsebat.]” Manuscript Releases, jilid 20, 14.

Wong-wong sing katimbali metu saka Babil mbentuk golongan martir kapindho sing dipatèni déning kapapaan, kaya déné Herodias nindakaké marang Élia kapindho. Sister White uga netepaké segel kaping lima ing wektu kabukané segel pungkasan.

“Lan nalika Panjenengané wus mbikak meterai kang kaping lima, aku weruh ing sangisoring misbyah jiwané wong-wong kang padha dipatèni marga saka pangandikané Allah lan marga saka paseksèn kang padha dicekelé; lan wong-wong mau padha sesambat kalawan swara sora, pangucapé: Nganti kapan, dhuh Gusti, ingkang suci lan leres, Paduka dereng ngadili lan males getih kawula dhateng wong-wong kang manggon ing bumi? Lan jubah-jubah putih diparingaké marang saben wong mau [Wong-wong mau katetepaké resik lan suci]; lan banjur dingandikakaké marang wong-wong mau, supaya padha leren rumiyin sajroning mangsa sethithik manèh, nganti kanca-kancané padha ngawula lan para seduluré uga, kang bakal dipatèni kaya wong-wong mau, wus kacukupan’ [Wahyu 6:9–11]. Ing kéné kaandharaké marang Yohanes pemandhangan-pemandhangan kang dudu kasunyatan kang wus kelakon nalika iku, nanging prakara-prakara kang bakal dumadi ing sawijining mangsa ing tembé.”

“Wahyu 8:1–4 dipunpetik.” Manuscript Releases, volume 20, 197.

Pandongga-pandongané wong-wong kang dipatèni déning kapausan sajrone Jaman Pepeteng “diélingi” nalika kabukakné “meterai kapitu,” kang nuduhaké yèn “meterai kapitu” iku kabukak ing wektu hukum Minggu kang bakal enggal teka, awit ana ing kono Gusti Allah ngélingi pialané.

Lan aku krungu swara liyane saka swarga, ngandika, Padha metua saka ing dheweke, hé umat-Ku, supaya kowé aja dadi melu ing dosa-dosané, lan supaya kowé aja nampa pageblug-pageblugé. Awit dosa-dosané wis tekan ing swarga, lan Gusti Allah wis éling marang kaluputan-kaluputané. Wangsulana dheweke kaya déné dheweke wis males marang kowé, lan tikelna marang dheweke kaping pindho miturut panggawéné: ana ing tuwung kang wis diisèni, isènana kanggo dheweke kaping pindho. Wahyu 18:4–6.

Élia kang kapisan nyeksèni tumrap paprangan kang dumadi antarané wong satus patang puluh papat èwu lan pasarèkatan telu rupa kang nuntun jagad marang Armagedon ing dina-dina wekasan. Élia kang kapindho (Yohanes Pembaptis), mbalèni lan ngrembakaaké paseksèné Élia kang kapisan, lan bebarengan (baris ing ndhuwur baris), wong loro mau nélakaké lan netepaké sipat-sipat kenabian saka Élia kang katelu lan pungkasan. Élia kang katelu dipralambangaké déning sawijining Élia wiwitan (Miller), lan sawijining Élia pungkasan, amarga gerakan malaékat kang kapisan dibalèni manèh ana ing gerakan malaékat kang katelu.

“Gusti Allah wis maringi pesen-pesen ing Wahyu 14 papané ing garis ramalan, lan pakaryané ora kena mandheg nganti tekan panutupaning sajarah bumi iki. Pesen malaékat kapisan lan kapindho isih dadi kayekten kanggo jaman iki, lan kudu lumaku saajar karo pesen iki kang ndherek.” *The 1888 Materials*, 803, 804.

Élia kaping telu nduwèni pratandha Alpha lan Omega, awit punika nglambangaké Élia wiwitan lan pungkasan. Élia ingkang kapisan lan ingkang pungkasan, kaloronipun makili satunggaling gerakan, yaiku salah satunggaling saking malaékat kapisan utawi kaping telu ing Wahyu patbelas.

“Pakaryané Yohanes Pembaptis, lan pakaryané wong-wong sing ing dina-dina pungkasan maju kanthi roh lan kakuwasané Élia kanggo nggugah bangsa mau saka sipat acuhé, ing akèh bab iku padha. Pakaryané iku minangka pralambang saka pakaryan sing kudu katindakaké ing jaman iki. Kristus bakal rawuh kaping pindho kanggo ngadili jagad kanthi kabeneran. Para utusané Allah sing nggawa piweling pungkasan sing kudu diparingaké marang jagad, kudu nyawisaké dalan tumrap rawuhé Kristus kaping pindho, kaya dene Yohanes nyawisaké dalan tumrap rawuhé kang kapisan. Ing pakaryan panyawisan iki, ‘saben lembah bakal diluhuraké, lan saben gunung bakal direndhahaké; lan sing bengkong bakal dilurusaké, lan panggonan-panggonan sing kasar bakal digawe rata’ amarga sajarah bakal kapitulang, lan sapisan manèh ‘kamulyaning Pangéran bakal kapratélakaké, lan sakèhé daging bakal ndeleng bebarengan; awit cangkeming Pangéran wus ngandika.’” *Southern Watchman*, 21 Maret 1905.

Panganggone kanthi tiganing tataran tumrap Élia nglambangaké pasanggrahan antarané Élia lan gerakan kang magepokan karo Élia, sarta pasatuan telu-lapis Babil Modhèren. Iku raket gegandhengan karo panganggone kanthi tiganing tataran tumrap utusan kang nyawisaké dalan tumrap Utusaning Prajanjian, nanging garis iku nggambaraké dinamika internal saka gerakan lan utusan mau. Ing kaloro panganggone kanthi tiganing tataran iku, panggenapan kaping telu lan pungkasan saka utusan lan gerakan kaawakili déning Alfa lan Oméga minangka pralambang panggenapan wiwitan lan panggenapan pungkasan.

Élia kaping telu lan kang pungkasan makili obahané malaékat katelu, yaiku obahané wong satus patang puluh papat èwu, sing bakal katangkat dadi panji kanggo nimbali wong akèh banget supaya metu saka Babil nalika tekan wektuné lindhu gedhé ing Wahyu sewelas. Sadurungé wekdal iku, utusan lan obahan iku bakal kawedhar kanthi cetha sajroning pratandhingan karo obahan palsu kang nampilaké piwulang udan pungkasan palsu bab tentrem lan katentreman.

Bédané antarané pekabaran lan utusan kang sejati lan kang palsu kudu dimangertèni lumantar kasampurnané pamujuwudan saka pekabaran iku. Artikel-artikel iki diwiwiti ing pungkasan Juli 2023, lan adoh sadurungé pembantaian tanggal 7 Oktober, artikel-artikel mau wus ngidentifikasi yèn pekabaran udan pungkasan kang sejati iku nuduhaké Islam saka Bilai katelu, lan yèn pekabaran iku diwiwiti tanggal 11 September 2001. Artikel-artikel mau uga ngidentifikasi yèn pangamuking bangsa-bangsa kang wiwit ing wektu iku miturut ilham iku kaya wong wadon kang lagi nglarani arep nglairaké, mula pangamuk lan

kasusahan-kasusahan kang kadhatengaké marang bumi iki bakal terus saya ngrembaka nganti tekan panutuping wektu sih-rahmat.

Kita badhé nerusaké pasinaon punika wonten ing artikel kita salajengipun.

“Ah, saupama umaté Allah duwé pangrasa marang karusakan sing ngancam atusan kutha, sing saiki meh kabèh wus kaserahaké marang panyembahan brahala! Nanging akèh wong saka antarané wong-wong sing kuduné martakaké kayektèn malah nyalahaké lan ngukum para saduluré. Nalika daya pangowahing Allah tumeka ing pikiran manungsa, bakal ana owah-owahan sing temtu. Wong-wong ora bakal duwé karep kanggo nyalah-nyalahaké lan ngrubuhaké. Wong-wong ora bakal ngadeg ing papan sing ngalang-alangi pepadhang supaya ora sumunar marang jagad. Pangritiké lan panyalahaké bakal mandheg. Kakuwataning mungsuh lagi nglumpukaké bala kanggo perang. Pasulayan sing atos ana ing ngarepé kita. Raketana, para sadulur lan para mbakyu, raketana. Kaiketana karo Kristus. ‘Aja padha muni: Pakempalan,... lan aja wedi marang apa sing dadi wediné, lan aja gumeter. Sucèkna Pangéran sarwa tumitah piyambak; lan muga Panjenengané dadi sing kokwedèni, lan dadi sing kokgèdhèni. Panjenengané bakal dadi pangayoman; nanging uga dadi watu sandhungan lan dadi watu karang sing njalari kaluputan tumrap loro-loroné brayat Israèl, dadi jerat lan dadi kala tumrap para pandhudhuk Yérusalèm. Lan akèh wong ing antarané bakal kesandhung, lan tiba, lan remuk, lan kejerat, lan ketangkep.’

“Donya iki sawiji panggung sandiwara. Para lakoné, yaiku para pedunungé, lagi nyawisaké awak kanggo nindakaké pérané ing drama agung pungkasan. Gusti Allah wis ilang saka pandeleng. Ing antarané golongan gedhé umat manungsa ora ana kasatunggalan, kajaba nalika wong-wong padha sesarengan ngiket pakumpulan kanggo nggayuh ancasé dhewe sing pamrih. Gusti Allah lagi mirsani. Maksud-maksud Panjenengané tumrap para kawula-Nya sing mbrontak bakal katindakake. Donya iki durung dipasrahaké marang tanganing manungsa, sanadyan Gusti Allah nglilakaké unsur-unsur kabingungan lan kekacauan kuwasa sawatara mangsa. Sawiji kakuwatan saka ngisor lagi makarya kanggo ndadèkaké adegan-adegan agung pungkasan ing drama iku kelakon,—Iblis rawuh kaya déné Kristus, lan makarya kanthi sakehé daya ngapusi saka pialan kang tanpa kabeneran ana ing antarané wong-wong sing padha ngiket awaké bebarengan ing pakumpulan-pakumpulan rahasia. Wong-wong sing nyerah marang hawa nepsu kanggo sesrawungan pakumpulan kuwi lagi ngleksanakaké rancangan-rancangane mungsuh. Sebab bakal diterusaké déning akibat.”

“Pelanggaran meh wis ngancik watese. Kebingungan ngisi jagad, lan sawijining kaedanan gedhe enggal bakal tumiba marang manungsa. Pungkasan wis cedhak banget. Kita kang ngerti bebener kudune lagi nyawisake dhiri kanggo apa kang enggal bakal nempuh jagad minangka sawijining kaagetan gedhe kang ngluwihi samubarang.” *Review and Herald*, September 10, 1903.